

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 6. mai 2011

EKSAMEN I

5101 ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 01.12.2005.

Fredag 6. mai 2011
kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 8 sider, inklusive denne siden. Totalt 5 oppgaver.

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ved løsning av oppgavene skal det henvises til aktuelle lovregler og regnskapsstandarder. Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 90 minutter)

Trespesialisten AS har 15 ansatte, og ingen av disse har noe større økonomikompetanse. Daglig leder ønsker hjelp fra deg i forbindelse med avslutningen av regnskapet. Det er blant annet tilgjengelig et utdrag av foreløpig råbalanse for 2010:

1400 Råvarelager	500 000
1420 Varer under arbeid	350 000
1440 Ferdigvarer	400 000
3000 Salgsinntekter	- 31 500 000
4000 Varekjøp	15 000 000
5xxx Lønn og sosiale	9 500 000
6xxx Andre driftskostnader	5 000 000

Oppgitte beholdninger er verdier pr. 01.01.2010. Du får oppgitt at lageret pr. 31.12.2010 for råvarer er oppteilt til kr 620 000 vurdert til kostpris. Av dette er varer for kostpris på kr 40 000 ukurante. Disse ukurante varene har en netto salgsverdi på kr 20 000. Både varer i arbeid og ferdigvarer er vurdert til direkte kost og beholdningene utgjør pr. 31.12.2010 hhv. kr 470 000 og kr 380 000. Det er ingen permanente forskjeller i 2010.

Spørsmål a)

Foreta en innarbeiding av beholdningsendringene og sett opp et komplett resultatregnskap basert på informasjonen ovenfor.

Varer i arbeid består av materialer pluss 340 timer pr. 31.12.2010 og materialer pluss 250 timer pr. 31.12.2009. Tilsvarende for ferdigvarer er materialer pluss 360 timer pr. 31.12.2010 og materialer pluss 350 timer pr. 31.12.2009. Trespesialisten har alltid vurdert varebeholdningene til variabel tilvirkningskost, men nå ber daglig leder deg vurdere beholdningene til full tilvirkningskost. Han oppgir at beregnet indirekte faste tilvirkningskostnader etter budsjettet utgjør pr. time i 2009 kr 200 og i 2010 hadde disse økt til kr 250.

Spørsmål b)

Vurder om Trespesialisten AS kan endre regnskapsprinsipp til full tilvirkningskost, og beregn nye beholdningsverdier.

Spørsmål c)

Utarbeid et komplett resultatregnskap med utgangspunkt i full tilvirkningskost. Ved endring av regnskapsprinsipp skal du følge reglene for små foretak.

I 2010 har Trespesialisten hatt mer å gjøre enn budsjettet. De hadde budsjettet med 20 000 direkte timer i produksjonen. Timeregnskapet viser at det ble produsert 25 000 direkte timer.

Spørsmål d)

Hvilke endringer medfører denne opplysningen? Hvilken effekt får dette på årsresultatet?

Høsten 2010 går det tregt med noe av det gamle kjøkkensortimentet, og på våren 2011 blir det helt klart at moten for kjøkkeninnredninger har endret seg mye. På lageret har Trespesialisten en god del kjøkkendører i sterk rødfarge, som de ikke lenger får solgt til ordinære priser. Beregninger viser at ferdigvarer for kr 300 000 i full tilvirkningskost har en salgsverdi på kun kr 170 000. Det vil påløpe kr 20 000 i salgskostnader og kr 10 000 i administrasjonskostnader for å bli kvitt de røde kjøkkendørene.

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 6. mai 2011

Spørsmål e)

Hvordan vil du vurdere de røde kjøkkendørene? Henvis til relevante bestemmelser.

Spørsmål f)

Forutsett at du skal nedskrive. Hvordan vil du klassifisere nedskrivningen?

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 30 minutter)

PC-butikken AS selger alle mulige dataløsninger rettet mot privatpersoner. **Du skal vurdere, og konkludere på resultateffekten for både 2009 og 2010 av de spesifiserte forretningstilfeller (se nedenfor; spørsmål a) og b)).** Dersom det er flere alternative løsninger skal du gjøre rede for disse, og vise relevante utregninger. Du kan se bort fra MVA og skatt i denne oppgaven. Total timepris på egne ansatte (inkludert sosiale og indirekte kostnader) er beregnet til kr 400.

Spørsmål a)

I siste del av desember 2009 ble det solgt 10 pakker med bærbare PC'er for kr 5 000 pr. stykk. Pakken inneholder i hovedsak selve maskinen og operativsystemet Windows. Kundene betalte kontant, men PC-butikken har gitt kundene åpen returrett i 30 dager. Returretten vil si at kunden kan fritt levere utstyret tilbake og få pengene tilbake. Statistikken viser at bare 1 av 10 kunder benytter seg av returretten. Bruttofortjenesten på PC-pakken er 50 %.

Spørsmål b)

I 2009 selger butikken også 15 lisenser av Microsoft Office til kr 2 000 pr. lisens. Kundene betaler kontant og kundene har rett på inntil 2 timer med gratis support i løpet av de første 360 dagene. PC-butikken betaler kr 600 for hver lisens og bruker egne ansatte til supporten. Erfaringstall tilsier at hver kunde bruker 1,5 time i support. Du skal forutsette at all support utføres i 2010.

Spørsmål c)

Vurder inntektsføringen under spørsmål a) og b) dersom reglene i IFRS skal legges til grunn.

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 90 minutter)

Selskapet Eiendom AS vurderer å gå over til full IFRS med virkning fra 01.01.2011. Selskapet har flere anleggsmidler, herunder noen bygg som dels benyttes for utleie og dels til bruk i egen drift. Flere av disse eiendommene har betydelige merverdier ut over balanseført verdi, og selskapet ønsker å få fram disse merverdiene frem i regnskapet.

Denne oppgaven retter fokuset mot IFRS. Ved løsning av denne oppgaven skal du henviser til relevante internasjonale standarder der du mener dette er naturlig.

Spørsmål a)

Skriv et notat på maksimalt 1 side, hvor du gjør rede for hvilke alternative vurderingsmodeller man kan benytte for anleggsmidler og utleieeiendommer etter IFRS?

Spørsmål b)

Selskapet har et bygg med to seksjoner, hvor av den ene seksjonen er benyttet til utleie og den andre seksjonen er benyttet til egen drift. Vurder om hele bygget skal behandles etter samme vurderingsmodell?

Spørsmål c)

Forklar generelt hva som menes med dekomponering, og hva som er formålet med dette. Er det relevant å dekomponere utleieeiendommer som er vurdert til virkelig verdi?

For et av selskapets bygg foreligger følgende informasjon:

Anskaffelsestidspunkt for et brukt bygg	02.01.2011
Anskaffelseskost	22 millioner kroner
Antatt gjenstående levetid	40 år
Estimert utranteringsverdi	kr 0 (ingen utranteringsverdi)
Taksering 31.12.2011	23 millioner kroner
Taksering 31.12.2012	25 millioner kroner
Taksering 31.12.2013	26 millioner kroner

Spørsmål d)

Sett opp resultatstørrelser og balanseverdier (før skatt) for investeringen for årene 2011, 2012 og 2013 dersom hel bygget er vurdert etter virkelig verdi etter IAS 40.

Spørsmål e)

Sett opp resultatstørrelser og balanseverdier (før skatt) for investeringen for årene 2011, 2012 og 2013 dersom hele bygget er vurdert etter verdijusteringsmodellen i IAS 16. Bruk to-årlig verdijustering (dvs. justering hvert annet år).

Spørsmål f)

Forklar hvilke poster under egenkapitalen som vil bli berørt når du benytter virkelig verdi etter IFRS-reglene? Du skal ikke beregne avsetningenes størrelse, bare angi hvilke fond som er relevante.

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 60 minutter)

Selskapet Optimisten AS startet opp sin virksomhet for to år siden og har pr. 31.12.2009 opparbeidet seg et skattemessig framførbart underskudd på kr 1 000 000. Selskapet har ingen andre regnskapsposter med midlertidige forskjeller og har oppført den utsatte skattefordelen knyttet til underskuddet i balansen pr. 31.12.2009.

I 2010 gjøres regnskapet opp med et regnskapsmessig resultat før skatt på kr 600 000. I tillegg foreligger det permanente forskjeller på kr 150 000 (ikke fradragsberettigede kostnader) samt skatteøkende midlertidige forskjeller (utenom skattemessig underskudd til fremføring) på kr 400 000.

Spørsmål a)

Forklar kriteriene for balanseføring av utsatt skattefordel i årsregnskapet. Henvis til relevante bestemmelser.

Spørsmål b)

Beregn og vis elementene i skattekostnaden i årsregnskapet for 2010.

Spørsmål c)

Beregn og vis årsresultat etter skatt for 2010.

Spørsmål d)

Hva ville årsresultatet for 2010 vært dersom selskapet hadde benyttet unntaksregelen for små foretak (jf. NRS 8), som tillater at man ikke balansefører utsatt skattefordel?

I neste spørsmål (e) skal du se bort fra informasjonen gitt i spørsmål (d).

Spørsmål e)

Anta at du som revisor har oppdaget at det var to feil i årsregnskapet for 2010. For det første var de regnskapsmessige avskrivningene kr 120 000 for høye. For det andre viste det seg at det var gjort en feil knyttet til permanente forskjeller, hvor kr 50 000 likevel var fradragsberettiget skattemessig.

Vis med beregninger hvordan den nye informasjonen påvirker skattekostnaden for 2010.

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 90 minutter)

Del 1 Konsernregnskap

01.01.2010 kjøpte selskapet Ton AS 80 % av aksjene i selskapet Slepen AS for kr 1 200 000. Balansen til de to selskapene pr. 01.01.2010 (dvs. rett etter oppkjøpet) er følgende:

	Ton AS 01.01.2010	Slepen AS 01.01.2010
Anleggsmidler	3 000 000	2 250 000
Aksjer i datter	1 200 000	
Omløpsmidler	3 050 000	
Sum eiendeler	7 250 000	2 250 000
Aksjekapital	800 000	500 000
Annen egenkapital	200 000	250 000
Utsatt skatt	-	-
Gjeld	6 250 000	1 500 000
Sum gjeld og egenkapital	7 250 000	2 250 000

Anta at Ton AS finansierte oppkjøpet ved å benytte bankinnskudd.

I forbindelse med oppkjøpet er det identifisert (brutto) merverdier i anleggsmidlene på kr 750 000. Ved regnskapsføring av denne merverdien føres utsatt skatt til nominell verdi. Det er ingen utsatt skatt (utsatt skattefordel) i de to selskapene på oppkjøpstidspunktet.

I forbindelse med oppkjøpet ble gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene vurdert til 4 år. Eventuell goodwill avskrives over 5 år.

Spørsmål a)

Beregn majoritetens goodwill (ev. negativ goodwill) i forbindelse med oppkjøpet. Legg til grunn at det kun tilordnes goodwill til majoriteten ved utarbeidelsen av konsernregnskapet.

Spørsmål b)

Anleggsmidlet som det er knyttet merverdi til har en total levetid på 10 år. Forklar kort hvorfor man i konsernregnskapet avskriver merverdien over gjenværende levetid og ikke over anleggsmidlets levetid på 10 år.

Spørsmål c)

Utarbeid konsernbalansen på oppkjøpstidspunktet pr. 01.01.10. Anta at det kun tilordnes goodwill til majoriteten (legg også til grunn samme antakelse i resten av oppgaven).

I løpet av 2010 selger Ton AS varer til Slepen AS for kr 500 000. Anskaffelseskost for disse varene er kr 300 000. Pr 31.12.10 ligger 25 % av varene på lager, og resten er videresolgt utenfor konsernet.

Slepen AS selger også varer til Ton AS. Dette salget utgjør kr 150 000 i løpet av 2010, hvor kostpris er kr 100 000. 50 % av disse varene er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Selskapsregnskapene til de to selskapene er følgende for regnskapsåret 2010 (neste side):

Fortsettelse neste side.

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 6. mai 2011

	Ton AS 2010.	Slepen AS 2010.
Salgsinntekter	4 750 000	4 000 000
Kostnader ekskl. avsk.	2 400 000	2 950 000
Avskrivninger	600 000	300 000
Driftsresultat	1 750 000	750 000
Netto finanskostnad	-	-
Resultat før skattekostnad	1 750 000	750 000
Skattekostnad	490 000	210 000
Årsresultat	1 260 000	540 000
Disponering av årsresultatet:		
Til annen egenkapital	260 000	540 000
Til utbytte	1 000 000	-

	Ton AS 31.12.2010	Slepen AS 31.12.2010
Anleggsmidler	5 400 000	2 750 000
Aksjer i datter	1 200 000	-
Omløpsmidler	2 400 000	250 000
Sum eiendeler	9 000 000	3 000 000
Aksjekapital	800 000	500 000
Annen egenkapital	460 000	790 000
Gjeld	6 250 000	1 500 000
Utbytte	1 000 000	-
Betalbar skatt	490 000	210 000
Sum gjeld og egenkapital	9 000 000	3 000 000

Aksjene i Slepen AS er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet til Ton AS.

Spørsmål d)

Utarbeid konsernets resultat for 2010 og balansen pr. 31.12.10.

Spørsmål e)

Anta at det var avsatt et utbytte på kr 200 000 i Slepen AS pr. 31.12.10 (se bort fra denne informasjonen i resten av denne oppgaven). Vis med tall de konsekvensene denne nye antakelsen har på din løsning av spørsmål d). Det er tilstrekkelig å vise tallene for de postene som blir påvirket (dvs. ikke nødvendig å utarbeide et komplett konsernregnskap for 2010).

Del 2 Fusjon

Anta at Ton AS ikke kjøper 80 % av aksjene i Slepen AS, men i stedet bestemmer de to selskapene seg for å fusjonere. Fusjonen finner sted ved at Slepen AS innfusjoneres i Ton AS, og finner sted med virkning fra 01.01.2010. På dette tidspunktet ble virkelig verdi av Ton AS beregnet til kr 2 250 000, mens virkelig verdi til Slepen AS er beregnet til kr 1 500 000.

Spørsmål f)

Utarbeid fusjonsbalansen pr. 01.01.2010, gitt bruk av kontinuitetsmetoden. Anta at fusjonen skal oppfylle kravene i skatteloven om en skattefri omdannelse.

Fortsettelse neste side.

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 6. mai 2011

Del 3 Valuta

Ton AS tar opp et lån 01.07.2011 på 100 000 i pund. Kursen på lånetidspunktet er 8,80. Lånet skal innfries i sin helhet 01.07.2014 (dvs. ingen avdrag i løpet av lånets løpetid). Ton AS kjøper også en valutatermin 01.07.2011 på 100 000 pund, hvor avtalt kurs 01.07.2014 er 9,00. Anta at kursen 31.12.2011 er 9,20, mens ved regnskapsavleggelsen 15.02.2012 har kurset blitt 9,30.

Spørsmål g)

Vis hvordan valutalånet til Ton AS påvirker resultat for 2011 og balansen pr. 31.12.2011.

Begrunn din løsning med utgangspunkt i relevante bestemmelser. Se bort fra renter og skatt.